

Presentació de l'Agenda Urbana i Rural de la Diputació de Barcelona

Sessió amb els ens locals membres de la XAUL

5 d'octubre de 2026

1.	Objecte i context de la sessió	1
2.	Principals missatges de la presentació	1
3.	Procés de contrast del document de bases amb els ens locals	3
4.	Qüestions plantejades en el torn d'intervencions	4
5.	Continuïtat del procés i síntesi de la sessió	5

1. Objecte i context de la sessió

La sessió es va adreçar als ens locals membres de la Xarxa d'Agendes Urbanes Locals (XAUL) amb un doble objectiu: presentar el document de bases de l'Agenda Urbana i Rural (AUiR) de la Diputació de Barcelona, amb horitzó 2050, i explicar el procés de contrast previst perquè els governs locals puguin aportar-hi la seva visió i les seves prioritats territorials.

Es tracta d'una fase de treball prèvia a la consolidació del document. Per aquest motiu, la trobada va combinar l'exposició de l'enfocament estratègic de l'AUiR amb la presentació dels instruments de participació —el document de treball i el formulari de contrast— que han de permetre sistematitzar les aportacions dels municipis i altres ens de la xarxa.

2. Principals missatges de la presentació

2.1. Una eina estratègica provincial, complementària de les agendes locals

L'AUiR es va presentar com un marc per orientar l'acció de la Diputació de Barcelona fins al 2050, més que no pas com un instrument de planificació tradicional o regulador. La proposta s'emmarca en l'experiència acumulada amb la XAUL i en les prioritats del Pla de mandat 2024-2027, i parteix de la necessitat de donar resposta a reptes que superen l'escala administrativa de cada municipi.

Es van destacar tres funcions complementàries: reforçar el lideratge territorial de la Diputació i la seva capacitat d'articulació de polítiques supramunicipals; impulsar una renovació corporativa basada en la coordinació transversal i l'evidència; i facilitar l'alineament amb les prioritats europees i la preparació de projectes amb opcions de finançament. En aquesta lògica, l'AUIR no substitueix les agendes urbanes locals, sinó que vol relacionar-les amb una mirada provincial i de cooperació.

La presentació va insistir en la interdependència entre ciutats, pobles i espais rurals, i en la conveniència d'interpretar el territori a partir de les seves relacions funcionals. La resiliència es va identificar com a principi vertebrador de l'Agenda, entesa en termes de prevenció de vulnerabilitats, mitigació de riscos i capacitat d'adaptació i transformació davant de canvis socials, econòmics i climàtics.

2.2. Cinc eixos de diagnosi i trenta reptes territorials

La diagnosi territorial del document de bases ordena les problemàtiques en cinc eixos analítics, a partir dels quals es formulen trenta reptes:

- ☐ Eix 1. Vulnerabilitats socials i reptes demogràfics (R1–R8): cohesió i inclusió social, desigualtats, cicle de vida, envelliment i drets socials.
- ☐ Eix 2. Entorn construït (R9–R17): habitatge, millora urbana, cicle de l'aigua, energia i regeneració dels teixits existents.
- ☐ Eix 3. Innovació, model productiu i prosperitat (R18–R22): formació i ocupació, productivitat, talent, empresa i equilibri territorial de l'activitat econòmica.
- ☐ Eix 4. Infraestructura verda i blava (R23–R26): matriu agroforestal, espais fluvials, biodiversitat, resiliència i restauració ambiental.
- ☐ Eix 5. Model territorial (R27–R30): món rural, integració funcional, innovació social i transició energètica.

Per il·lustrar la diagnosi, es van exposar tensions vinculades a la vulnerabilitat social i residencial, l'emancipació juvenil, l'envelliment i les desigualtats territorials, així com a la bretxa de productivitat, el desajust entre competències i necessitats laborals i les deseconomies de concentració metropolitana. La diagnosi es va presentar com a punt de partida per passar de l'anàlisi sectorial a les prioritats d'acció compartida.

2.3. De la complexitat dels reptes a tres estratègies corporatives

L'exercici de reformulació estratègica transforma els trenta reptes de la diagnosi en tres grans estratègies corporatives interconnectades, orientades a facilitar la cooperació i l'acció transversal:

- Infraestructura verda, blava i energia: vertebrar una matriu biofísica dinàmica, accessible i proveïdora de serveis, en coherència amb l'emergència climàtica.

- Regeneració urbana integral: coordinar polítiques sectorials i actuacions als pobles i ciutats per abordar els processos de segregació urbana i millorar-ne les condicions de vida.
- Estratègia rural: promoure la cohesió territorial a partir de la integració, les relacions funcionals i les oportunitats compartides que plantegen les noves ruralitats.

Es va subratllar que aquestes estratègies constitueixen el pont entre diagnosi i intervenció, i que requereixen una lectura conjunta dels reptes i la col·laboració entre diferents serveis i administracions.

2.4. Activació mitjançant projectes integrats i aliances territorials

Com a via de desplegament, es van presentar els plans d'acció integrats (PAI) i els plans d'interès territorial. Els PAI es van descriure com a instruments per transformar projectes sectorials en iniciatives d'abast transversal, amb participació de diverses àrees i capacitat de respondre a necessitats territorials emergents. Aquesta aproximació es va vincular a la preparació de projectes coherents amb les prioritats de la Unió Europea i amb el futur marc financer 2028-2034.

La Diputació es va situar com a node d'innovació i articulació territorial, amb funcions d'assistència i cooperació local, visió supramunicipal i connexió de xarxes. Es van identificar com a aliats potencials el món acadèmic, les entitats i agrupacions amb representació territorial, els agents econòmics i els espais de concertació amb altres administracions.

3. Procés de contrast del document de bases amb els ens locals

3.1. Finalitat del contrast i espais de participació

La segona part de la sessió es va centrar en el procés de contrast específic amb els ens locals membres de la XAUL. Se'n va destacar la finalitat de comprovar l'encaix de la diagnosi i les estratègies provincials amb les prioritats i els instruments de planificació local, detectar qüestions que calgui revisar i identificar oportunitats de cooperació entre territoris.

Es va mostrar l'esquema general d'espais de contrast de l'AUIR. En l'àmbit intern es preveuen la Comissió Executiva, la Comissió de Coordinació i el Grup Motor de la XAUL, per assegurar el lideratge institucional i la participació tècnica i directiva. En l'àmbit extern, s'identifiquen els ens locals adherits a la XAUL, les entitats representatives dels municipis rurals i altres entitats de la societat civil, amb l'objectiu d'incorporar pluralitat de mirades i legitimitat territorial.

3.2. Materials i estructura del formulari de contrast

Es va explicar que els ens locals disposarien del document de bases en format Word i d'un formulari per traslladar-hi observacions durant el mes d'octubre. El formulari combina preguntes estructurades, que faciliten una lectura agregada de les

respostes, amb camps oberts per argumentar-les i plantejar aportacions específiques.

Les respostes han de contribuir a determinar quins reptes tenen més rellevància per als diferents territoris, quins aspectes no queden prou recollits en el document i on existeixen oportunitats per formular projectes compartits. D'aquesta manera, la participació dels ens locals es vincula tant a la revisió del document de bases com a la identificació de futures vies d'actuació.

4. Qüestions plantejades en el torn d'intervencions

4.1. Visibilitat de la cultura dins de l'Agenda

Durant el torn d'intervencions es va plantejar la necessitat que la cultura tingui una presència recognoscible en l'AUIR. La qüestió va posar de manifest la seva contribució a la cohesió social, la identitat, els vincles comunitaris i el desenvolupament territorial. En el debat es va apuntar la conveniència de tractar-la transversalment, fent visibles les seves connexions amb els eixos de diagnosi i les estratègies d'acció.

4.2. Relació amb els deu eixos de l'Agenda Urbana Espanyola

També es va preguntar per la correspondència entre els cinc eixos i trenta reptes de l'AUIR i els deu eixos de l'Agenda Urbana Espanyola. Es va remarcar que la proposta de la Diputació parteix d'una diagnosi pròpia, adaptada a la realitat i a les competències de l'escala provincial, i que alhora manté la connexió amb els marcs estratègics de referència. La pregunta evidencia la importància d'explicar aquesta relació perquè els ens locals puguin reconèixer els seus instruments i prioritats en el nou marc.

5. Continuïtat del procés i síntesi de la sessió

La sessió va obrir el període de contrast del document de bases amb els ens locals de la XAUL. Durant el mes d'octubre es preveu recollir les seves aportacions mitjançant els materials de treball i el formulari presentats. Aquestes contribucions s'han de posar en relació amb les procedents dels altres espais de contrast per revisar i enriquir el document abans de les fases posteriors de definició i validació institucional.

En síntesi, la trobada va traslladar dues idees complementàries: d'una banda, la voluntat de disposar d'una Agenda Urbana i Rural de caràcter provincial que connecti els reptes de l'horitzó 2050 amb tres estratègies transversals i instruments d'acció integrada; de l'altra, la necessitat de construir aquesta orientació en diàleg amb les agendes i prioritats dels ens locals. El valor del procés de contrast recau, precisament, en la possibilitat d'identificar reptes compartits, preservar les especificitats territorials i convertir les coincidències estratègiques en oportunitats de cooperació.